

конфликтът се прехвърля вътре в една отделна прослойка, която ръководи икономическия и политическия живот в страната. Пиесата излага дихотомията либерална идеология срещу обществена практика, съществуването на политически свободи и репресивните сили, с които се сблъсква протагонистът, официалната реторика и реалностите. Въпреки прокламираната свобода индивидът не се е превърнал във водещ, самостоятелен елемент на обществото. Чрез историята на Мила и Христофоров една непроявена, скрита криза става видима и социално представителна. Тя разкрива дестабилизиращи обществото явления като политическата поляризация, разместването на пластове вътре в него, например трансформирането на чорбаджийската прослойка и чорбаджийските наследници в новата управляваща страната икономическа сила, както и бързия и мощен възход на Христофоров, който се издига благодарение на личната си воля и качества, и съпътстващите ги напрежения от социален, икономически и психологически порядък. Пиесата оголва трагическата несвобода на жената в едно потискащо буржоазно общество, в което инструментите, чрез които се осъществява натискът и контролът над нея, са строгата система от правила на дълга и силата на общественото мнение. Тогава се налага необходимостта от външни персонажи като чужденката г-жа Амелия, които фокусират погледа върху основната социална перспектива и съпоставят широкия свят и застрашената да се изолира и провинциализира столична градска среда.

Опонентите на Яворов отричат III действие, развиващо се на гробището, като излишно в композицията на пиесата. От перспективата на реалистичната проблемна пиеса то съдържа необходимостта да разкрие протагонистите като принадлежащи към два плана на реалност: ежедневна и символична. Притискани от официалното статукво, те могат да покажат, да извадят наяве себе си, в друго времепространство. Яворов съпоставя двата типа изобразяване, за да посочи тайната, скритата страна в героите си, която не може да се изяви в така определената действителност, за да обозначи крещящата липса на свобода в живота им.

Мотивът за свободата и протагонистите рефлектира в още една невралгична точка на актуалната рецепция, застъпвана от отрицателите на пиесата, а именно дали жанровият етикет трагедия, който авторът поставя на произведението си, отговаря на поетиката на пиесата, особено ако смъртта на Мила се тълкува като случайна, и дали това представлява трагичен завършек на фабулата. В глави 13 и 6 от своето „Поетическо изкуство“ Аристотел посочва, че най-хубавата фабула за трагедия е тази, която води героя от щастие към нещастие поради голяма грешка и последвала перипетия, познаване и катастрофа, с която заплаща за